

DARVASI LÁSZLÓ
AZ ÉV
LÉGIUTAS-KÍSÉRŐJE

A férfi megállt az ajtóban, mert megint meglátta a csizmát. Decemberben négyszer is volt a gyerek, még karácsony utolsó napján, aztán szilveszter előtt is. Nem is csizma, fűzős bakancs. A férfi levette a kabátját, a gyerek dzsekije mellé akasztotta. Egy ilyen féldivatós puffasztott dzseki. Volt a gyereknek neve is, Zsolt.

A férfi állt a nappali ajtaja előtt, és azt érezte, ki van zárva a lakásából. Arra gondolt, miközben hazafelé tartott, hogy belép a nappaliba, és mielőtt leülne, önt magának egy kis whiskyt, aztán kilazít, beszélgetnek, talán a feleségét is rá tudja venni egy kora esti italra, és ez egyszerűen csak jó lesz. De itt ez most egy expanzió. Meg van támadva, és nem is először. Megint itt van az a gyerek, az új év harmadik napján, az ő első munkanapján, ami egyébként is nehéz, az év bonyolult volt, rezgett neki is a lécs, és most nem tud bemenni oda. Ha belép, ránéznek, a tekintetek azt mondják, te meg mit keresel itt. Mi még beszélünk. Nekünk még dolgunk van egymással. Te illetéktelen vagy. Volt ilyen néhányszor. A felesége szeme ki van sírva.

Zsolt anyja fölakasztotta magát. Ezzel kezdődött. A fiú mentette meg, levágta, még lélegzett, túlélte. A depresszió egy különösen súlyos formája. A fiú eljött az eset után, a küszöbön topogott, alig akart bejönni, majd amikor leültették, azt mondta, hogy bár nem akar vádaskodni, de az apja tehet róla. Az apja az oka az anyja szenvedésének, ő hozza ki belőle a kétségbeesést és az önpusztítás hajlamát.

Milyen ember az apja?

Csöndes, korpás a válla.

Nem kiabál?

Nem.

Amikor lefekvés előtt megkérdezte a feleségét, ki ez a gyerek, az asszony azt mondta, tanította elsős korában, aztán elvették az osztályt tőle, a fiú soha nem jelentkezett, szavát nem lehetett hallani, feleltetni sem nagyon lehetett, de kapott tőle verseket. Tényleg? Három írás, négy, nem hosszúak, olyan kamaszkori ömlengések. Valahová elkeverte, tulajdonképpen tetszettek neki.

Amikor az anyja fölépült, a gyerek újra jött, és arról mesélt, hogy az anyja nekiment az apjának, és meg akarta ölni. El akarta vágni az apja nyakát, nála volt a kés, de aztán meggondolta magát. Az apa pedig hagyta magát. Odatartotta neki a nyakát, vágd csak el. Azzal kezdődött, hogy mikor voltak utoljára moziban, ezen vesztek össze.

Azt kérdezte este a feleségétől, miért nem szólnak a gyámügynek, ez nem normális helyzet, bármi van, akár igaz, akár nem, közbe kellene lépni. Többször kiszálltak már, jegyezte meg a felesége, és nem tapasztaltak semmi rendellenest, rendezett körülmények, tisztaság, átlagos élet, apa és anya is dolgozik, a gyerek, akit Zsoltnak hívnak, közepesen tanul, nincs vele baj. Csak annyi, hogy idejár, fűzte hozzá kisé élesen a férfi.

Legközelebb Zsolt arról beszélt, látta a szomszéd tömb nagyfiúit, hogyan akasztanak föl egy kutyát. Ezért már börtön jár. Vagy javító. Egy szegény öreg néni a kutya gazdája, évek óta özvegy, délelőtt mindig boltban van, de délre hazaér, mert kezdődik a sorozat. Egy török sorozat. Peruban is nézik. Saci néni kutyáját Rezsőnek hívják. Minden második drótszőrű tacsó Rezső, mondta a férfi. Nem túlzás ez?

Este a felesége sírt.

Beszélgettek az ágyban. Már fogalmuk se volt, hányszor járt náluk. Magas, vékony kamasz. Tizennyolc éves, mély

hang, napi egy önkielégítés. Néha kettő is. Májusban elbal-
lag. Azt mondta a férfi felesége, nem bírja tovább, ez mégis-
csak a magánszférája, nem tud többet segíteni, mit csinál-
jon. Szólt az igazgatónak? Igen, szólt, aki behívta Zsoltot,
hosszan elbeszélgettek, átbeszélgették a tornaórát, és aztán
a Zsolt odajött hozzá, és minden ironia nélkül azt mondta
neki, köszönöm.

Mit köszönsz, Zsolt?

Köszönöm.

De mit, az isten áldjon meg?

Megkérdezte az igazgatót, miről beszéltek, mit köszön neki,
az igazgató nem tudta, az aggodás megmaradt benne, végül
is a fiú azt mondta, nem akar zavarni senkit. Nem akar ter-
hére lenni senkinek. Megígérte, hogy így fog viselkedni. Sze-
rinte, mondta az igazgató, többé nem vegzál téged, Zsuzsa.

A fiú másnap is jött, egy fél órára maradt, arról beszélt,
hogy az anyja el akar válni, szerinte van valakije, az apja is
megtudta. Veszekednek? Nem, egyáltalán nem, csönd van,
az apja csöndes típus, az anyja is halkan akarta az apja nya-
kát elválni. Az igazán borzalmas dolgok csöndben történ-
nek, mondta Zsolt. Vagy ha nem csöndben, akkor sem le-
het hallani őket.

A tanárnő kétszer elsötétített délután, ha csengetett, nem
engedte be. De aztán fél óra múlva visszajött.

Elmondta, rájött, van egy féltestvére, az apja gyereke. Egy
lány. Valamivel idősebb, mint ő, amin nagyon csodálkozik,
mert ő úgy tudta a családi beszámolókból, hogy az apja és az
anyja azelőtt rettenetesen szerették egymást. Mármost egy
ilyen szerelembe hogy fér bele egy olyan megcsalás, amiből
gyerek lesz? Sára a féltestvére. Gyönyörű lány, légiutas-kísé-
rő. A fiú akkor sem hagyta abba, amikor a férfi ezúttal gya-
nútlanul belépett.

Csak mondta, mondta, nem tudta abbahagyni. Tavaly Sá-
ra volt az év légiutas-kísérője, magyarázta a fiú most már

a férfinek is, miközben az kibújt a kabátjából, őt választotta meg nyolc légitársaság képviselője pontozásos alapon. Kapott egy ajándékutazást Peruba a Machu Picchuhoz. Első osztályon utazhat a Peruvian Airlinesszal. Őt szolgálják ki, mondta a fiú, finom koktélok, whisky, kaviáros szendvics, ja, igen, pezsgő. Egész úton pezsgőzhet, Dom Perignon. Csak le ne zuhanjon a gép.

Micsoda?!

A perui gépek mostanában nem annyira biztonságosak, kettő is eltűnt a tavalyi év folyamán. Az egyik Bolívia fölött, műholddal találták meg a roncsokat, ahogy a tömegsíroknál csinálták Boszniában vagy most Ukrajnában. Egy tömegsír látszik fentről. Kinéz a légiutas-kisasszony, és látja azt a fehér, semmi máshoz nem hasonlítható foltot.

A férfi olyan ideges lett, hogy délre hazajött, de hiába tette, aznap nem jött a fiú. Mint aki kiszámolja. Úgyhogy a férfi várta meg másnap kora délután az iskola előtt, arra kérte, hamburgerezzenek együtt. Jó, mondta a fiú, nyugodt volt. Kértek menüt, a férfi a fiúra bízta, ő már évek óta nem volt ilyen helyen.

Elmondta a fiúnak, hogy az utóbbi hat évben mindent megpróbáltak. Volt több beültetés, és pontosan annyi vetélés. Egyszer megtapadt. Hiába. Elvetélt. Volt lombik. Halvaszülés is volt, spermabank, pszichológusok, műtét, minden.

Hogy a fiú érti-e ezt?

Zsolt biztosította a férfit, hogy nagyon is érti, aztán váratlanul azt mondta, Saci néninek még mindig nincs meg a kutyája.

Micsoda?

A tacsokó. Amit megöltek a nagyfiúk.

Másnap újra jött, és arról mesélt a tanárnőnek, hogy az apja és az anyja tegnap nagyon részegen jöttek haza. Tovább ittak, őt is kínálták. Megkóstolta a tojáslikőrt. Történt valami? Semmi, csak ittak, csöndben ittak, alig szóltak, de olyan

volt, mintha jó lenne nekik. Ő csak ült velük. Az apja és az anyja fogták egymás kezét, és ittak. Aztán lefeküdtek. Hallotta őket. Az apja horkolt később.

A legutolsó alkalommal a fiú arról beszélt, hogy a világnak titka van, de minden ember előtt más titkot rejteget, a titok, ami előttünk áll, személyre szabott, egyedülálló. Közös titok nincsen. A tanárnő előtt is áll egy titok, az igazgató úr és az osztálytársai előtt is. A tanárnő férje is bír ilyen titokkal. Van, aki megfejti az élete rejtélyét, más soha. Akinek sikerül, biztosan másképpen fog élni.

Megfejtette már Zsolt, mi az ő titka?

Még dolgozik rajta, de közel jár, úgy érzi. De a tanárnőét már tudja, mondta, és elment.

A harmadik whisky után azt kérdezte a feleségétől, megvannak-e még azok a versek, amiket Zsolt adott neki egyszer. Három-négy lap, így emlékszik. A felesége gondolkodott, ja, lehet, hogy nem is versek voltak, hanem olyan furcsa történetek. Novellák? Olyasfélék. Feltúrtak mindent, nem találták őket. Tettek még egy próbát, idézze föl őket a tanárnő. Nem nagyon emlékezett.

Amikor másnap a férfi orgonacsokorral a kezében hazaérkezett, kis téblábolás után benyitott a nappaliba. A fiú előtt narancslé, egy régi szaloncukor papírja. A felesége sápadt volt. A férfi kiküldte a feleségét, aki nyomban engedelmeskedett, és ő leült a helyére. A fiúnak hosszú szempillái voltak, nem tűnt meglepettnek.

Jó napot kívánok.

Bocsásson meg Zsolt, hogy ő most átveszi a felesége szerepét, a tanárnőnek dolga van, meg dolga lesz ezután is, nem fog ráérni a fiúra... Soha?... Soha nem fog ráérni, sajnos, bármennyire is szeretné, akármennyire is érdekesen mesélt a fiú. Úgyhogy ne is jöjjön többé.

A fiú hallgatott. Ivott a narancsléből, pontosan ugyanoda helyezte vissza a poharat.

Miért.

A férfi bólintott, igen, olvasta a fiú novelláit.

Zsolt nem lepődött meg,

És?

Rosszak.

Zsolt egy kicsit dörzsölt a halántékán, egyébként most sem mutatott semmiféle meglepetést vagy érzelmet. A férfi nem tudta eldönteni, hogy ezt most megjátssza, gyakorolta, vagy valóban ilyen.

Az ő novellái nem rosszak, a férfi biztosan nem is olvasta őket. Ezek jó novellák. A táskájába nyúlt, és kivett egy paksamétányi gyűrött papírt, mind tele volt írva. Javítások piroslottak a sorok között. Letette az asztalra, szeretettel végigsimított rajtuk.

Ezek jó novellák. Nem olvasta őket a férfi, hiába is bizonygatja a tanárnő férje az ellenkezőjét.

Ez volt az a pillanat, amikor minden eldőlhett. Talán az a titok tárul föl, amiről a fiú beszélt. Végére is igaz lehet, mindenkire vár egy ilyen személyre szabott rejtély vagy mi. A te haláloed. A te életed. A te istened. Úgyhogy a férfinak fogalma sem volt, hogyan fejeződhet be az egyik történet, amiről néhány hete hallott a feleségétől, de kockáztatott.

Na, például az a kutyás történet.

Több is van.

Sára néni meg a kutyája.

Saci néni. Sára a testvérem, aki légikísérő.

Igen, bocsánat. Tehát a Saci néni. Ez a folyton kigúnyolt és megalázott öregasszony egy napon megöli a kutyáját. Megfojtja, közben beszél hozzá. Elmond a fuldokló állatnak egy titkot. Aztán a szomszédos nagyfiúkra tereli a gyanút. És vár. Így lett volna jó.

Így? Komolyan?

A legkomolyabban.

Nem látszott, nem hallatszott semmi, de mintha összeomlott volna egy hegy. Lezuhant volna egy repülő, körülöttek meg a roncsok.

Soha nem leszel jó író, Zsolt.

A fiú sokáig ült, mereven bámulta a paksamétáját, aztán kiitta a maradék narancslevet. A szaloncukor papírját zsebre tette. A novellákat a táskájába rakta. Kiment a társalkodóból, fölvette a bakancsát. Nem köszönt el. A férfi az ablakból nézte, már elvirágzott a tulipán. Csönd lett. Zsolt soha többé nem jött. Azért a tanárnőnek néha eszébe jutott, amikor egy kondenzcsík fehér vonását látták elhalványulni az égen.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2022-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea
Kézirat-előkészítő Balogh Emerencia
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót Vojnich Erzsébet
Két öreg című festményének felhasználásával
Pintér József tervezte
Kiadványszám 9232
Adobe Garamond betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4239 7